

Nelfos innspill til Energikommisjonens arbeid

Innledning

Nelfo er en landsforening i NHO og organiserer elektro-, ekom- og heisbedriftene i tillegg til systemintegratorene. Våre medlemsbedrifter installerer alt av teknisk funksjonalitet i bygninger, skip og i offshoreinstallasjoner, oppretter ladepunkter for elektriske kjøretøy, samt leverer installasjons-, montør- og entreprenørtjenester til nettselskapene i Norge.

Nelfo takker for muligheten til å gi skriftlig innspill til Energikommisjonens arbeid.

I mai 2021 publiserte NHO og LO sin «Felles energi- og industripolitisk plattform». Rapporten viser hvordan Norge i fremtiden kan øke verdiskapingen fra norske energiressurser på en måte som skaper nye næringer, nye arbeidsplasser og vesentlige klimakutt. Den avgåtte regjeringen pekte også på disse mulighetene i energiressursmeldingen som ble lagt frem for Stortinget i juni 2021. Plattformen og stortingsmeldingen tar begge utgangspunkt i Norges unike tilgang til rene energikilder til historisk sett konkurransedyktige priser. Manglende tiltak på strømmnett ble imidlertid identifisert som en sentral barriere som må adresseres for at mulighetene skal kunne realiseres.

Gjennom høsten og vinteren i 2021/2022 har Norges befolkning og næringsliv smertelig fått erfare at vårt unike konkurransefortrinn kan stå i fare for å forvitne. Store deler av Sør-Norge har i perioder hatt de høyeste strømprisene i Europa, hovedsakelig som følge av lav vannføring i vannmagasinene og høye gasspriser. Utover vinteren ble situasjonen ytterligere forverret som følge av krigen i Ukraina. I desember 2021 publiserte Statnett en analyse¹ som viser at Sør-Norge vil kunne få et kraftunderskudd allerede i 2026.

Foruten mangel på strømmnett og varsler om negativ kraftbalanse, viser NVE i en nylig publisert studie at norsk og nordisk effektbalanse kan være i ferd med å bli anstrengt². I sum tegner disse tre utfordringene et bilde av en nasjonal strømforsyning som ikke vil kunne levere på det behovet som fremtidens bærekraftige samfunn vil ha. Nelfo frykter at alle våre nasjonale ambisjoner om klimakutt, elektrifisering og grønn næringsutvikling vil kunne bli skjøvet mange år ut i tid.

I mai la den sittende regjeringen frem en storstilt satsing på havvind med ambisjoner om at Norge skal produsere nesten like mye ny kraft fra havvind som vi produserer totalt i Norge i dag. Nelfo er positive til disse langsiktige ambisjonene, men de løser ikke utfordringene i strømmarkedet frem mot 2030. Regjeringen har introdusert krisetiltak i form av strømtøtte, men det gjøres lite for å adressere den underliggende utfordringen knyttet til ubalansen mellom tilbud og etterspørsel etter strøm.

Nelfo anbefaler at Energikommisjonen søker å identifisere tiltak som kan bidra til å adressere utfordringene i strømmarkedet på kort til mellomlang sikt. I den forbindelse anbefaler vi kommisjonen vurderer følgende tiltak:

- En ambisiøs og målrettet satsing på energieffektivisering, forbrukerfleksibilitet og egenproduksjon av strøm som sikrer en positiv kraftbalanse frem til 2030
- Endringer i organiseringen av strømmarkedet som skaper stabilitet og forutsigbarhet for sluttbrukere av strøm
- Vesentlig økte investeringsinsentiver hos nettselskapene

¹ Statnett. *Kortsiktig Markedsanalyse 2021-26*. (2022)

² NVE. *Norsk og nordisk effektbalanse fram mot 2030* (2022)

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

En ambisiøs og målrettet satsing på energieffektivisering, forbrukerfleksibilitet og egenproduksjon av strøm som sikrer en positiv kraftbalanse frem til 2030

Vi anbefaler at Energikommisjonen lar energibruk få et eget kapittel hvor man vurderer potensialet for energieffektivisering, lokal strømproduksjon, energifleksibilitet hos sluttbruker, verdiskaping og arbeidsplasser.

Det finnes et stort potensial for energieffektivisering, forbrukerfleksibilitet og egenproduksjon i Norge. Store deler av dette potensialet er også lønnsomt, men hindres av ulike kilder til markedssvikt. NVEs analyser³ viser et uforløst lønnsomt potensial innen energieffektivisering på nærmere 14 TWh. I tillegg kommer det et potensial for egenproduksjon av strøm (solceller), varmepumper og termisk energi. Total kan et lønnsomt potensial utgjøre 25 TWh frem mot 2030, noe som tilsvarer om lag 18 % av årlig kraftproduksjon i Norge.

Videre vil en satsing på sluttbrukerløsninger redusere behovet for nettinvesteringer, redusere behovet for naturinngrep, samt gjøre sluttbrukere mer robuste mot høye strømpriser og prissvingninger. Satsingen på disse markedene vil dessuten bidra til å utvikle nye verdiskapende næringer med mange tusen nye arbeidsplasser (over 40.000 årsverk)⁴.

For å utløse deler av det store potensialet for energieffektivisering og lokal energiproduksjon, er det nødvendig at Enova gjennom en egen tilleggsavtale får i oppgave å realisere minimum 15 TWh strømbesparelser/-produksjon i sluttbrukermarkedet.

Endringer i organiseringen av strømmarkedet som skaper stabilitet og forutsigbarhet i strømmarkedet

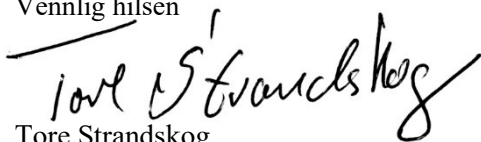
Trolig finnes en rekke tiltak som vil skape større grad av stabilitet i sluttbrukermarkedet for strøm. Dette kan dreie seg om både skattemessige endringer og endringer i organiseringen av strømmarkedet. Eksempler på slike endringer kan være at nettselskap blir pålagt å prissikre innkjøp av nettap (for å redusere volatilitet i nettariffer), samt at kraftselskapenes grunnrentebeskatning baseres på faktisk pris.

Grønn verdiskaping og elektrifisering vil være avhengig av at aktørene i sluttbrukermarkedet har tillitt til strømmarkedet. Det oppnås kun gjennom stabilitet og forutsigbarhet i markedsutviklingen. Nelfo anbefaler derfor at kommisjonen vurderer ulike tilpasninger i dagens markedsdesign som kan bidra til dette.

Vesentlig økte investeringsinsentiver hos nettselskapene

Dagens økonomiske regulering av nettselskapene har blitt utviklet over tid, men baserer seg på en modell fra 1997. Formålet den gangen var å utnytte overkapasiteten i strømmettet som hadde bygget seg opp som følge av tidligere avkastningsregulering. I dag er situasjonen ganske annerledes, og mange opplever manglende tilgang på nett som et stor barriere mot elektrifisering og etablering av nye grønne næringer. Vi mener nettreguleringen i langt større grad enn i dag bør motivere til mer investeringer, slik at utviklingen av strømmettet i større grad kommer i forkant av den grønne omstillingen.

Vennlig hilsen

Tore Strandskog
Nelfo, Direktør næringspolitikk

³ <https://www.nve.no/nytt-fra-nve/nyheter-energi/energieffektivisering-i-norske-bygninger-kan-reducere-energibruken-tilsvarende-10-prosent-av-norges-stromforbruk/>

⁴ <https://www.nelfo.no/siteassets/te-21-01-gronn-rehabiliteringsbolge-i-norge.pdf>

NELFO - EN LANDSFØRENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no